

شیوه نامه اجرایی

مشاوره آموزشی - شغلی به جامعه

توسط مراکز آموزشی

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

مدیریت مشاوره و هدایت آموزشی

اردیبهشت ۱۳۹۲

اصول فرآیند نوین مشاوره و هدایت آموزشی:

اصولی که « فرآیند نوین مشاوره و هدایت آموزشی » در حال حاضر براساس آنها تعریف شده است عبارتند از :

۱- پس از این (برخلاف گذشته) ، مشاوره خدمتی صرفاً ویژه کارآموزان سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور (و یا کسانی که بالفعل مایل به گذراندن دوره های آموزش فنی و حرفه ای هستند) نمی باشد. مشاوره شامل خدماتی خواهد بود که به عموم جامعه (فارغ از کارآموز بودن یا نبودن) ارائه خواهد شد.

۲- پس از این (برخلاف گذشته) ، و هدف مشاوره صرفاً کمک به متقاضی کارآموزی در انتخاب حرفه مناسب (از مجموعه حرفه های یک مرکز) نبوده و علاوه بر آن اهداف ذیل را دنبال میکند :

۱-۲- ترویج و گسترش فرهنگ « آموزش فنی و حرفه ای » بعنوان یک ارزش افزوده فردی و اجتماعی، در ابعاد اقتصادی ، فرهنگی ، صنعتی در عرصه تولید و خدمات در کل جامعه

۲-۲- مساعدت به آحاد جامعه (نه فقط داوطلبان کارآموزی) برای توسعه قابلیت انتخاب آینده بهتر از طریق شناخت و انتخاب مسیر آموزش شغلی مناسب تر، (نه فقط انتخاب حرفه مناسب تر)

۳-۲- به چالش آوردن « مدرک تحصیلی گرائی » از طریق ترویج فرهنگ « صلاحیت حرفه ای گرائی »

۴-۲- بهره گیری از « فرا ابزار پورتال » در گسترش کمی و تعمیق کیفی گستره مشاوره در کشور ، تسهیل دسترسی در پاسخگویی به نیازها ، کاهش قابل توجه هزینه ها همراه با افزایش قابل توجه مخاطبان و ...

۵-۲- توجه به جوامع مخاطب خاص به عنوان اهداف عملکردی ، این جوامع عموماً شامل: مدارس ، خانواده ها ، بنگاههای اقتصادی هستند که بصورت بالقوه منابع مناسبی برای ترویج و تعمیق فرهنگ مهارت آموزی می باشند.

الف: مشاوره عمومی:

خدمات مشاوره ای که به عموم متقاضیان (فارغ از اینکه مایل به ثبت نام در دوره آموزشی هستند یا نه) ارائه میشود.

۱- مراجعه متقاضی به واحد پذیرش و دریافت فرم اعلام نیاز به مشاوره:

متقاضی آموزش پس از مراجعه به واحد پذیرش فرم اعلام نیاز مشاوره (فرم ۱) را دریافت نموده و با توجه به اعلام نیاز یا عدم نیاز خود به مشاوره یکی از مراحل زیر را طی میکند:

۱-۱: در صورت عدم نیاز به مشاوره : متقاضی نام حرفه مورد نظر خود را در قسمت الف فرم ۱ وارد نموده و مراحل بعدی ثبت نام را طی می نماید.

۱-۲: در صورت اعلام نیاز به مشاوره : متقاضی به واحد مشاوره راهنمایی می گردد و قسمت ب فرم ۱ را تکمیل مینماید. در این قسمت خدمات مشاوره ای قابل ارائه به متقاضی ذکر شده و متقاضی میتواند تعدادی از آنها را به عنوان نیاز مشاوره ای خود درخواست نماید. این خدمات عبارتند از:

مذاکره با مشاور

حضور در کارگاه جهت آشنایی با حرفه و محیط کارگاهی و شرایط کارآموزی

انجام تست های مشاوره

دریافت بسته اطلاعات دوره های آموزشی

مشاور مرکز تاریخ و ساعت انجام هر یک از مراحل مشاوره حضوری ، بازدید از کارگاه ، تستهای مشاوره را در جدول مربوطه (قسمت ب فرم ۱) مشخص و به متقاضی اعلام می نماید . با تکمیل این فرم ، مراحل مشاوره حضوری مطابق درخواست متقاضی به او ارائه خواهد شد.

۲- اجرای مشاوره حضوری (مشاوره پیش از آموزش) :

□ مذاکره با مشاور: متقاضی مشاوره، در تاریخ و زمان مشخص شده (در جدول قسمت ب فرم ۱) ، به مشاور مرکز مراجعه مینماید. در ابتدای مشاوره، گفتگو پیرامون وضعیت متقاضی صورت می پذیرد. این گفتگو شامل: انگیزه انتخاب حرفه آموزشی، وضعیت زندگی و خانوادگی، وضعیت تحصیلی، مهارتی، ورزشی، هنری، شغلی، وضعیت روحی و جسمانی (بینائی، شنوایی و حرکتی) متقاضی می باشد. لازم به تاکید است که مواردی نظیر وضعیت خانواده و... صرفاً بر اساس تمایل متقاضی قابل گفتگوست.

پس از گفتگوی اولیه که معمولاً با ارائه اطلاعات از سوی متقاضی همراه است، بخش دوم گفتگو به ارائه اطلاعات از سوی کارشناس مشاور می پردازد، انجام می پذیرد. در این بخش حداقل در خصوص موارد ذیل بحث می شود:

- حرفه های آموزشی متناسب با شرایط متقاضی
- شرایط احراز براساس استاندارد آموزشی (تحصیلی، جسمانی)، حرفه های مرتبط و محتوای دوره ها
- اطلاعات بازار کار شهرستان و چشم انداز شغلی حرفه ها
- امکانات مورد نیاز راه اندازی کسب و کار

در پایان مذاکره مشاور و متقاضی، مشاور آنچه را لازم میدانند در کادر یادداشت مشاور قسمت الف فرم ۲ ثبت می نماید.

□ انجام تستهای مشاوره: پس از اجرا، نتایج حاصله در جدول قسمت ب فرم ۲ منظور می گردد.

□ بازدید متقاضی مشاوره در کارگاه: با هماهنگی مربی و تعیین وقت قبلی، متقاضی در کارگاه حضور یافته و حسب تقاضا و نیاز، از یک یا چند خدمت ذیل بهره مند میگردد:

- ملاقات و مذاکره با مربی
- گفتگو با کارآموزان
- بازدید از نحوه انجام کار توسط کارآموزان
- آشنایی با نحوه ارائه آموزش توسط مربی
- بازدید کلی از کارگاه

توجه: در تکمیل فرمهای عملکرد؛ بهره گیری هرمتقاضی از یک یا چند مورد از موارد مربوط به بازدید از کارگاه فقط یکبار در ستون بازدید از کارگاه به شمارش میاید. یعنی اگر متقاضی بخواهد با مربی مذاکره کند یا علاوه بر آن مایل

باشد با کارآموزان گفتگو کرده و نحوه ی آموزش را هم ببیند در تمام حالات و برای کل خدمات ارایه شده فقط یک عملکرد بازدید از کارگاه شمرده میشود.

پس از دریافت خدمات مشاوره ای:

✓ پس از ارائه خدمات مشاوره ای مورد نیاز متقاضی ، در صورتیکه متقاضی مایل به ثبت نام در دوره های مهارت آموزی باشد، براساس خدمات مشاوره ای دریافتی حداکثر ۳ حرفه مورد نظر خود را به ترتیب اولویت در قسمت ب- ۱ از فرم ۱ اعلام نموده و امضا مینماید.

✓ در صورتیکه متقاضی پس از ارائه خدمات مشاوره ای مورد نیاز ، مایل به ثبت نام در دوره های کارآموزی نباشد، مراتب انصراف خود را در ب- ۲ از فرم ۱ اعلام مینماید. در این مورد لازم به تاکید میباشد که مشاور ملزم است به آن دسته از متقاضیانی که از ثبت نام در دوره آموزشی منصرف گردیده این اطمینان را بدهد که انصراف از طی دوره آموزشی در حال حاضر ، بمعنای انصراف برای همیشه نمی باشد .

نکته: بخش مشاوره به دانش آموزان با وجود اینکه به عنوان خدمات مشاوره عمومی به صورت طرح می باشد، به خاطر ارزش و محتوای خاص خود به صورت جداگانه و با عنوان فرهنگ سازی آموزش فنی و حرفه ای و... طراحی شده است.

ب: مشاوره اختصاصی (مشاوره به کارآموزان):

به مجموعه ای از خدمات مشاوره ای گفته میشود که صرفاً به کارآموزان (کسانی که وارد دوره های آموزش فنی و حرفه ای شده اند) ارائه می گردد. مشاوره اختصاصی شامل سه بخش زیر میباشد:

۱- مشاوره گروهی شروع دوره آموزشی

۲- مشاوره حین آموزش اقتضائی (فردی-گروهی)

۳- مشاوره گروهی پایان دوره آموزشی

۱- مشاوره گروهی شروع دوره آموزشی

هدف از مشاوره گروهی در شروع دوره آموزشی، آشنا کردن کارآموزان با فضای کارآموزی مرکز و کارگاه و آشنا نمودن آنها با وظایف و حقوقشان میباشد. بخشی از این آشنایی توسط کارشناس مشاور و بخش دیگر آن توسط مربی ممکن میشود. منظور از گروه در این شیوه نامه، گروهی از کارآموزان دوره آموزشی در یک کارگاه میباشد.

۱-۱: حداقل خدمات مشاوره ای که توسط کارشناس مشاور مرکز در شروع دوره ارائه میشود:

الف) معرفی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

ب) معرفی مرکز آموزشی

ج) تشریح قوانین و مقررات انضباطی مرکز

د) آشنایی با نحوه استفاده از خدمات واحد مشاوره مرکز

ح) تشریح مزایای مهارت آموزی: اینکه پس از کسب مهارت به چه مشاغل صنعتی و صنفی میتوان دست یافت و چه مجوزهای قانونی برای ایجاد کسب و کار و یا راه اندازی واحد تولیدی یا خدماتی میتوان اخذ نمود

۱-۲: حداقل خدمات مشاوره ای مورد انتظار که توسط مربی کارگاه در شروع دوره ارائه میشود:

الف) قوانین و مقررات کارگاه

ب) الزام رعایت نکات ایمنی، حفاظت فنی و بهداشت در کارگاه

ج) چشم انداز شغلی حرفه مربوطه

د) مسیر ارتقاء مهارت

ح) مسیر ارتقا تحصیلی و آموزشی

گزارش جلسات مشاوره گروهی شروع دوره در فرم ۳ ثبت میشود.

۲- مشاوره حین آموزش اقتضائی (گروهی - فردی)

مشاوره حین آموزش اقتضائی (موردی) بصورت فردی و گروهی صورت می پذیرد. و حداقل سه جنبه زیر را شامل میشود:

- ❖ بررسی مشکلاتی که در روند آموزش اختلال ایجاد نموده و بر کیفیت آموزش اثر می گذارد
- ❖ ارائه مشاوره در موارد پیش بینی نشده و موردی
- ❖ جنبه مشاوره آموزشی-شغلی کارآموزان در صورت نیاز به تشخیص کارشناس مشاور و یا مربی

۱-۲: مشاوره حین آموزش گروهی -موردی:

در صورتیکه هر یک از موارد سه گانه فوق (یا مواردی از این دست) جنبه اثر بر گروه داشته یا از گروه تاثیر بپذیرد، جلسه مشاوره گروهی برگزار خواهد شد . مشاوره گروهی معمولاً بنا به درخواست رئیس مرکز، مربی دوره ، گروه کارآموزان و یا ارشد کارآموزان کارگاه انجام میشود اما در هر صورت باید به تایید رئیس مرکز برسد. گزارش جلسات مشاوره گروهی -موردی در (فرم ۴) ثبت میشود .

۲-۲: مشاوره حین آموزش فردی -موردی:

مشاوره فردی-موردی حین دوره معمولاً در موارد ذیل صورت می پذیرد:

- هر گونه مورد فردی که در روند آموزش فرد و یا گروه کارآموزان تاثیر گذار باشد.
- پاسخگوئی به ابهامات و سوالات فرد کارآموز در موارد فردی مربوط به او
- اعمال نظم و مقررات کارآموزی در موارد مقتضی
- بررسی مواردی چون ترک دوره آموزشی ، تغییر حرفه و ...
- بررسی مشکلات کارآموزان در خارج از مرکز در صورتیکه بر عملکرد و نحوه حضور آنها در مرکز تاثیر گذارد.

نکته ۱: جلسات فردی معمولاً به درخواست رئیس مرکز، مربی، کارآموز یا والدین کارآموز صورت می پذیرد.

نکته ۲: در مواردیکه شرح کامل اطلاعات جلسات فردی به تشخیص مشاور کاملاً محرمانه باشد، دسترسی به این اطلاعات برای دیگران حسب تشخیص رئیس مرکز و بر اساس نظر مشاور مرکز بصورت طبقه بندی خواهد بود.

✓ بدیهی است به تعداد جلسات فردی برگزار شده برای هر کارآموز در طول یک دوره آموزشی (فرم ۵) تکثیر و تکمیل می گردد.

۳- مشاوره گروهی پایان دوره آموزشی:

این مشاوره در ۲۰٪ پایانی دوره برگزار می گردد. عمدتاً جنبه شغلی داشته اما رویکرد ارتقای حرفه ای یا تحصیلی را نیز خواهد داشت. همچنین به معرفی فرصتهای احتمالی شغلی که از سوی بنگاههای اقتصادی به مراکز سفارش شده اند می پردازد.

اقداماتی که توسط کارشناس مشاور انجام می گیرد فرم ۶:

معرفی سایتهای اطلاع رسانی شغلی، کاریابی و کارآفرینی

ارائه نقطه نظرات و یا دعوت از مهارت آموختگان موفق و کارآفرین دوره های قبل

معرفی منابع شغلی، مهارتهای کاریابی

راهنمایی جهت تهیه تقاضانامه کار

توجیه کارآموزان در خصوص رهگیری شغلی، تکمیل فرمهای رهگیری

گزارش جلسات مشاوره گروهی - موردی در فرم ۶ ثبت میشود .